

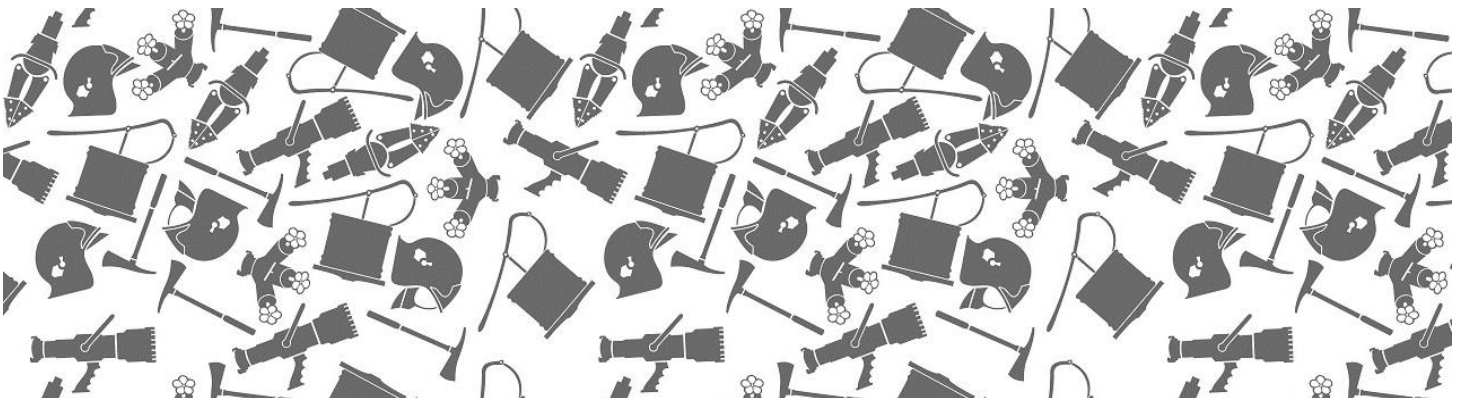

Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos

Pelastustieohje

Valmistelija:
Palopäällikkö Matti Hietalahti

Hyväksyntä:
pelastusjohtaja Harri Setälä 26.4.2021

Säädösperusta

Pelastustien määritelmä

Pelastustiellä tarkoitetaan ajotietä tai muuta ajoyhteyttä, jota käyttäen hälytysajoneuvot pääsevät palon sattuessa riittävän lähelle rakennusta ja sammutusveden ottopaikkoja. Pelastustien mitat, sijainti suhteessa rakennukseen ja kantavuus mitoitetaan kohteelle tarkoituksenmukaisen ja rakentamisen ajankohtana tyypillisen pelastuskaluston mukaan.

Rakennuksesta ja sen olosuhteista riippuen, voi rakennuksessa olla vain yksi uloskäytävä ja lisäksi poistumiseen tarkoitettu varatie. Tyypillisesti tällaisia rakennuksia ovat esimerkiksi useimmat kerrostalot. Jos varatie on suunniteltu ja rakennettu niin, että sen käyttö edellyttää pelastuslaitoksen toimenpiteitä, tulee tämä ottaa huomioon pelastustien suunnittelussa ja rakentamisessa. Varatien järjestämisestä kuullaan paikallista pelastusviranomaista, jos varatien käyttö edellyttää palokunnan toimenpiteitä. (Ympäristöministeriön asetus Rakennusten paloturvallisuudesta 848/2017 2, 33 ja 40 §).

Pelastustie hyväksytään ja vahvistetaan voimassa olevaksi rakennuslupa-asiakirjoissa. Pelastustien sijainti merkitään asemapiirrokseseen ja tarvittaessa suunnitelmissa kuvataan tarkentavat tiedot kuten pelastuslaitoksen nostolava-autolle tarkoitetun nostopaikan alue tai ensihoidon yksikköä varten tarkoitetun ajoreitin painorajoitus. Ensisijaisesti pelastustiet toteutetaan kaikille hälytysajoneuvoille soveltuviksi.

Pelastustien käyttökunto ja merkitseminen

Kiinteistön omistajan ja haltijan sekä toiminnanharjoittajan on osaltaan huolehdittava siitä, että hälytysajoneuvoille tarkoitetut ajotiet ja muut kulkuyhteydet (pelastustiet) pidetään ajokelpoisina ja esteettöminä ja että ne on merkitty asianmukaisesti. Pelastustielle ei saa pysäköidä ajoneuvoja eikä asettaa muutakaan estettä. Pelastussuunnitelmavelvollisten kohteiden on tarkoituksenmukaista käsitellä pelastustien toimintakunnon ylläpitämiseen liittyvät asiat ja vastuut kohteen pelastussuunnitelmassa. (Pelastuslaki 379/2011 11, 15 §)

Rakennuslupa-asiakirjaan merkitty pelastustie tulee merkitä tekstillisellä lisäkilvellä PELASTUSTIE. Kilpeä käytetään sellaisenaan tai liikennemerkkin lisäkilpenä (Sisäministeriön asetus pelastustien merkitsemisestä 1384/2003). Tarvittaessa merkitään lisäkilvellä mahdollinen painorajoitus esimerkiksi ensihoitoyksikön ajoreiteille tai kansialueille. Pelastustie merkitään kiinteistön alueopasteeseen.

Pelastustoiminnan mahdollistaminen

Pelastusyksiköllä tulee yleensä päästä uloskäyntien, paloilmoitinkeskusten, sprinklerikeskusten, savunpoistokeskusten sekä sammutusveden syöttö- ja ottopaikkojen läheisyyteen. (Pelastuslaki 379/2011 9, 11 ja 14 §)

Pelastustien suunnittelu

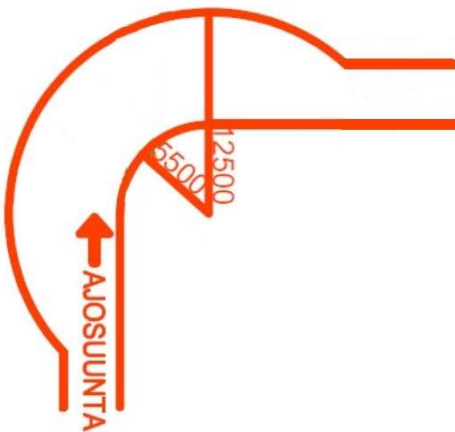
Pelastustien mitoitus

Kantavuus	32 t
Akselipaino	10 t
Tukijalkapaine (min. 750 mm x 750 mm aluslevyin)	215 kN / tukijalka
Ajoreitin leveys	3,5 m
Vapaa korkeus	4,2 m
Kääntösäteen sisäkehä	5,5 m
Kääntösäteen ulkokehä	12,5 m
Kaltevuus enintään sivusuunta	3 %
ajosuunnan osalta	7 %

Nostopaikan mitat

Leveys vähintään	6 m
Suosittelava leveys	8 m
Pituus vähintään	13 m
Suosittelava etäisyys seinästä ajoneuvon keskilinjaan	6 m
Kaltevuus enintään sivusuunta	3 %
ajosuunnan osalta vain alaspäin	7 %

Esimerkki pelastustien kääntösäteestä

Painorajoitettu pelastustie

(Ensihoitoyksikön ajoreitti)

Kantavuus	5 t
Ajoreitin leveys	3 m
Vapaa korkeus	3 m
Kääntösäteen sisäkehä	5,2 m
Kääntösäteen ulkokehä	7 m
Kaltevuus enintään sivusuunta	3 %
ajosuunnan osalta	7 %

Lähde: www.hel.fi (kuvaa muokattu)

Pelastustien suunnittelussa suositellaan huomioimaan kaltevuuden osalta Valtioneuvoston asetus rakennuksen esteettömyydestä 241/2017 2 §: "Ulkoilassa sijaitsevan kulkuväylän kaltevuus saa olla enintään viisi prosenttia."

Pelastustielle tai nostopaikalle ei saa sijoittaa lupa-asiakirjassa vahvistettua reittiä tai aluetta kaventavia esteitä kuten pysäköintipaikkoja, pyörätelineitä, jätekatoksia, istutuksia, lumen läjitysmaakoja, portteja, pylviäitä jne. Pelastustielle ja nostopaikalla tulee olla ympärivuotinen kunnossapito.

Nostopaikalle ei saa sijoittaa kaivonkansia. Työskentelymahdollisuus nostokorilla nostopaikalta varatielle tulee huomioida korkeiden esteiden osalta. Esimerkiksi nostolavan työskentelysuuntaan sijoittuvat pylvääät ja korkea puusto voivat estää nostolavan käyttämisen.

Pelastustien käyttöönottoaminen ja toimintakunnon testaaminen

Pelastustie testataan tarvittaessa ennen rakennuksen käyttöönottamista. Pelastustien toimintakunto voidaan testata myös pelastusviranomaisen suorittaessa valvontatehtäväänsä. Pelastustien testaaminen suoritetaan pelastuslaitoksen kalustolla. (Pelastuslaki 379/2011 78 §)

Esimerkkejä merkitsemisestä

1.

2.

3.

Kohdassa 1. on pelastustien merkitsemistapa. Pelastustien tulee täyttää pelastustieltä edellytettävä mitoitus.

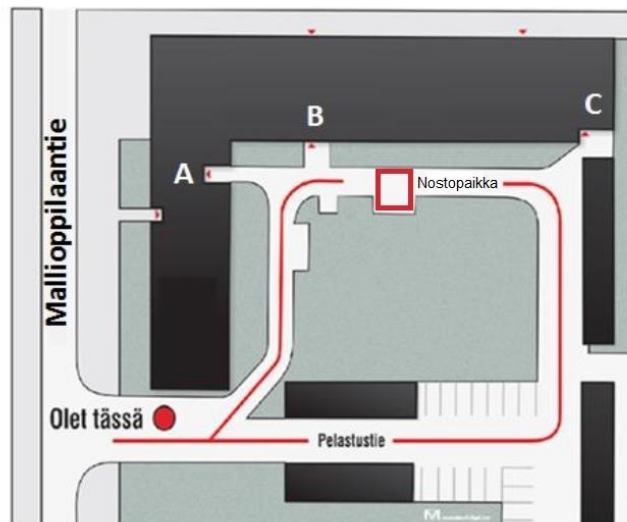
Kohdassa 2. on osoitettu suurin sallittu massa pelastustielle. Rajoitus voi liittyä esimerkiksi kansialueeseen tai pelastustien osoittamiseen ensihoidon yksilöille (massa enintään 4 t).

Kohdassa 3. on osoitettu kyltistä alkava pelastustiehen liittyvä nostopaikka ja sen mittasuhteet.

4.

Malliosoite 1-3

As. Oy Mallipiha

Pelastustielle pysäköinti kielletty

Kohdassa 4. on esimerkki kiinteistön alueopasteesta. Pelastustien reitti ja nostopaikka on merkitty opasteeseen. Kuvan lähde www.ouka.fi (kuvaa muokattu).

Työmaa-aikainen pelastustie

Suoritettaessa rakennusten tai piha-alueiden saneerausta, uudisrakentamista tai muuta työtä, joka vaikuttaa pelastustien käytettävyyteen, tulee kiinteistön pelastustiejärjestelyt suunnitella ja merkitä ennen töiden aloittamista. Pelastustiet ja varatiet tulee olla myös työmaa-aikana käytettävissä normaalikäytössä olevan rakennuksen osalta.

Pelastustielle sijoitettava puomi

Pelastustie on hätätilanteessa hyvin tärkeä osa tehokkaan avun antamista. Pelastustien on oltava ajokelpoinen ja esteetön hälytysajoneuvoille. Pelastustiehen liittyvät järjestelyt tulee perustua vahvistettuihin rakennuslupa-asiakirjoihin. Esteen asettaminen pelastustielle on rangaistavaa (Pelastuslaki 379/2011 106 §). Pelastustien tärkeyteen ja pelastustiehen liittyviin rangaistussäädöksiin perustuen pelastustielle ei lähtökohtaisesti sallita sijoitettavaksi puomeja, lukittavia portteja tai muita esteitä. Mikäli puomin tai portin sijoittamiselle arvioidaan olevan erityisiä perusteita, tulee pelastustiehen liittyvät järjestelyt suunnitella ja rakennuslupa-asiakirjat päivittää kunnan / kaupungin rakennusvalvonnan edellyttämällä tavalla. Asuin käytössä ja muissa ensisijaisesti henkilöturvallisuuteen liittyvissä kohteissa pelastustielle asetettavien puomien toteutus tulee perustua jousikuormitteisiin puomeihin tai helposti avattaviin portteihin. Puomit ja portit eivät saa kaventaa pelastustien leveyttä. Rakennusvalvontaviranomaisen on mahdollista kuulla pelastusviranomaista asiaa käsiteltäessä. Pelastusviranomainen voi tarvittaessa suorittaa asian käsittelemiseksi palotarkastuksen.